BỘ GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO
Đề thi chính thức
(Đề thi có 02 trang)

KỲ THI THPT QUỐC GIA NĂM 2015
Môn thi : NGỮ VĂN
Thời gian làm bài : 180 phút, không kể thời gian phát đề

I.PHẦN ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)
Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 4 :

Chúng tôi đứng đây trần trụi giữa trời
Cho biển cả không còn hoang lạnh

Đứa ở đồng chua

Đứa ở đất mặn

Chia nhau nỗi nhớ nhà

Hoàng hôn tím ngắt ra khơi

Chia nhau tin vui

Về một cô gái làng khểnh răng hay hát

Vầng trăng lặng dưới chân lều bạt

Hắt lên chúng tôi nhếnh nhoáng vàng

Chúng tôi coi thường gian nan

Dù đồng đội tôi , ngã trước miệng cá mập

Có người bị vùi dưới cơn bão dữ tợn

Ngày mai đảo sẽ nhô lên

Tổ quốc Việt Nam một lần nữa nối liền

Hoàng Sa, Trường Sa

Những quần đảo long lanh như ngọc dát

Nói chẳng đủ đâu, tôi phải hát

Một bài ca bằng nhịp trái tim tôi

Đảo ơi , đảo ơi !

Đảo thuyền chài, 4-1982

(Trích hát về một hòn đảo–Trần Đăng Khoa,Trường Sa,NXB Văn học 2014, tr.51)

Câu 1. Đoạn thơ trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2. Cuộc sống gian khổ và hiểm nguy trên đảo của người lính được miêu tả qua những từ ngữ, hình ảnh nào?

Câu 3. Chỉ ra và nêu hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ : Nhưng hòn đảo long lanh như ngọc dát

Câu 4. Đoạn thơ đã gợi cho anh chị tình cảm gì đối với người lính đảo? (Trình bày khoảng 5-7 dòng)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 5 đến câu 8:

Hội chứng vô cảm hay nói cách khác là căn bệnh trơ cảm xúc trước niềm vui, nhất là nỗi đau của người khác, vốn là một mặt trong hai phương diện cấu trúc bản chất Con-Người của mỗi sinh thể người "con" và tính "người" luôn luôn hình thành , phát triển ở môi con người từ khi lọt lòng mẹ cho đến khi nhắm mắt xuôi tay. Cái thiện cái ác luôn luôn song hành theo từng bước đi, qua từng cử chỉ, hành vi của mỗi con người trong mối quan hệ với cộng đồng, với cha mẹ , anh chị em, bạn bè , bà con làng xóm, đồng bào, đồng loại. Trong cuộc hành trình lâu dài gian khổ của một đời người, cái mất và cái được không phải đã được nhận ra một cách dễ dàng. Mất một đồng xu , một miếng ăn , mất một phần cơ thể , một vật sở hữu con người nhận biết ngay . Nhưng có những cái mất, cái được nhiều khi lại không dễ gì cảm nhận được ngay . Nhường bước cho một cụ già cao tuổi , nhường chỗ cho bà mẹ có con nhỏ trên tàu xe chật chội, biếu một vài đồng cho người hành khất... Có mất có được nhưng không phải ai cũng nhận ra cái gì mà mình đã thu được có khi là sự thăng hoa trong tâm hồn từ thiện và nhân ái. Nói như một nhà văn lớn, người ta chỉ lo túi tiền rỗng đi nhưng lại không biết lo tâm hồn mình đang vơi cạn , khô héo dần. Tôi muốn đặt vấn đề là cùng với sự báo động những hiểm họa trông thấy, cần báo động cả hiểm họa không trông thấy hay khó trông thấy . Hiện nay đã có quá nhiều dấu hiệu và sự kiện trầm trọng của hiểm họa vô cảm trong xã hội ta nhất là giới trẻ.

Bạo lực đã xuất hiện dữ dằn những tháng ngày gần đây báo hiệu nguồn ngốc sâu xa của sự xuống cấp nghiêm trọng về nhân văn về bệnh vô cảm.

(Trích nguồn gốc sâu xa của hiểm họa, Bài tập ngữ văn 12 , Tập 1, NXB giáo dục Việt Nam , 2014 , tr 36-37)

Câu 5. Chỉ ra phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích .

Câu 6. Theo tác giả , nguồn gốc sâu xa của nạn bạo lực xuất hiện gần đây là gì?

Câu 7. Tác giả đã thể hiện thái độ gì khi bàn về hiểm họa vô cảm trong xã hội hiện nay?

Câu 8. Anh/Chị suy nghĩ như thế nào khi có những người " Chỉ lo túi tiền rỗng đi nhưng lại không biết lo tâm hồn mình đang vơi cạn khô héo dần "? (Trình bày khoảng 5 đến 7 dòng)

II. PHẦN TẬP LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (3,0 điểm)

Có ý kiến cho rằng việc rèn luyện kĩ năng sống cũng cần thiết như việc tích lũy kiến thức.

Anh/ Chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ suy nghĩ của mình về vấn đề trên.

Câu 2. (4,0 điểm)

Người đàn bà bỗng chép miệng, con mắt như đang nhìn suốt cả đời mình:
- Giá như tôi đẻ ít đi hoặc chúng tôi sắm được một chiếc thuyền rộng hơn, từ ngày cách mạng về đã đỡ đói khổ chứ trước kia vào các vụ bắc , ông trời làm động biển suốt hàng tháng, cả nhà vợ chồng con cái toàn ăn cây xương rồng luộc chấm muối...

-Lão ta trước hồi bảy nhăm cỏ đi lính ngụy không?-Tôi bỗng hỏi một câu như lạc đề.

-Không chú à cũng nghèo khổ, túng quẫn đi vì trốn lính - bỗng mụ đỏ mặt - nhưng cái lỗi chính là đám đàn bà ở thuyền đẻ nhiều quá, mà thuyền lại chật.
- Vậy sao không lên bờ mà ở - Đẩu hỏi.
- Làm nhà trên đất ở một chỗ đâu có thể làm được cái nghề thuyền lưới vó? Từ ngày cách mạng về, cách mạng đã cấp đất cho nhưng chẳng ai ở, vì không bỏ nghề được!

- Ở trên thuyền có bao giờ lão ta đánh chị không? - Tôi hỏi.
- Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh, cũng như đàn ông thuyền khác uống rượu... Giá mà lão uống rượu... thì tôi còn đỡ khổ... Sau này con cái lớn lên, tôi mới xin được với lão... đưa tôi lên bờ mà đánh...

- Không thể nào hiểu được, không thể nào hiểu được! - Đẩu và tôi cùng một lúc thốt lên.
- Là bởi vì các chú không phải là đàn bà, chưa bao giờ các chú biết như thế nào là nỗi vất vả của người đàn bà trên một chiếc thuyền không có đàn ông...
- Phải, phải, bây giờ tôi đã hiểu, - bất ngờ Đẩu trút một tiếng thở dài đầy chua chát, - trên thuyền phải có một người đàn ông... dù hắn man rợ, tàn bạo?
- Phải - Người đàn bà đáp - Cũng có khi biển động sóng gió chứ chú?
Lát lâu sau mụ lại mới nói tiếp:
- Mong các chú cách mạng thông cảm cho, đám đàn bà hàng chài ở thuyền chúng tôi cần phải có người đàn ông để chèo chống phong ba, để cùng làm ăn nuôi nấng đặng một sắp con, nhà nào cũng trên dưới chục đứa. Ông trời sinh ra người đàn bà là để đẻ con, rồi nuôi con cho đến khi khôn lớn cho nên phải gánh lấy cái khổ. Đàn bà ở thuyền chúng tôi phải sống cho con chứ không thể sống cho mình như ở trên đất được! Mong các chú lượng tình cho cái sự lạc hậu. Các chú đừng bắt tôi bỏ nó! - Lần đầu tiên trên khuôn mặt xấu xí của mụ chợt ửng sáng lên như một nụ cười - vả lại, ở trên chiếc thuyền cũng có lúc vợ chồng con cái chúng tôi sống hòa thuận, vui vẻ.
- Cả đời chị có một lúc nào thật vui không? -Đột nhiên tôi hỏi.
- Có chứ, chú! Vui nhất là lúc ngồi nhìn đàn con tôi chúng nó được ăn no...

(Trích Chiếc thuyền ngoài xa- Nguyễn Minh Châu , Ngữ Văn 12 , Tập 2, NXB Giáo dục Việt Nam , 2015, tr.75-76)

Cảm nhận của anh chị về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích trên . Từ đó, bình luận ngắn gọn về cách bình luận cuộc sống và con người của nhà văn Nguyên Minh Châu trong tác phẩm Chiếc thuyền ngoài xa.

Hết

tuyensinh247.com

TuyenSinh247.com

HƯỚNG DẪN GIẢI ĐỀ THI THPT QUỐC GIA 2015

Môn: Ngữ văn

PHẦN I: ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Câu 1:

Đoạn thơ trên được viết theo thể thơ tự do.

Câu 2:

Cuộc sống gian khổ và hiểm nguy trên đảo của người lính được miêu tả qua các từ ngữ, hình ảnh *"trần trụi giữa trời" "chia nhau nỗi nhớ nhà", "chia nhau tin vui", "có người ngã trước miệng cá mập", "có người bị vùi dưới cơn bão dữ tợn".*

Câu 3:

- Biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ "*Những quần đảo long lanh như ngọc dát*" là biện pháp so sánh.

- Hiệu quả: nhấn mạnh vẻ đẹp của những quần đảo và thể hiện niềm tự hào của tác giả về vẻ đẹp biển đảo quê hương.

Câu 4:

Đoạn thơ gợi những tình cảm đối với người lính:

- Sự đồng cảm, xót xa với những gian nan, vất vả mà những người lính đảo phải trải qua.

- Tình cảm biết ơn những người lính đã không ngại cuộc sống gian khổ, hiểm nguy trên đảo để giữ vững chủ quyền biển đảo.

- Niềm yêu quý, tự hào những tấm gương sẵn sàng hi sinh thân mình cho đất nước.

Câu 5:

Phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong văn bản trên là nghị luận.

Câu 6:

Theo tác giả, nguồn gốc sâu xa của nạn bạo lực xuất hiện gần đây là do sự xuống cấp nghiêm trọng về nhân văn, về bệnh vô cảm.

Câu 7:

Thái độ của tác giả khi bàn về hiểm họa vô cảm trong xã hội hiện nay:

- Phê phán căn bệnh vô cảm của con người trong xã hội ngày nay.

- Băn khoăn, trăn trở, lo lắng trước căn bệnh vô cảm đang ngày càng lan rộng; bạo lực xuất hiện ngày càng nhiều và dữ dằn, dẫn đến sự xuống cấp nghiêm trọng về nhân văn của con người.

- Cảnh báo những nguy cơ không trông thấy về sự vơi cạn, khô héo dần trong tâm hồn con người.

Câu 8:

Bày tỏ thái độ trước hiện tượng có những người "*chỉ lo túi tiền rỗng đi nhưng lại không biết lo tâm hồn mình đang vơi cạn, khô héo dần*":

- Trong cuộc sống hiện đại ngày nay, đa số mọi người đều quan tâm đến vật chất mà ít chăm sóc, bồi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn.

- Nếu tâm hồn vơi cạn, khô héo sẽ ảnh hưởng đến lối sống, đạo đức của toàn xã hội, nhất là thế hệ trẻ.

- Con người cần thường xuyên nhận thức được tầm quan trọng của vẻ đẹp tâm hồn và có ý thức bồi dưỡng, làm đẹp thêm thế giới tâm hồn của mình vì "nghèo nàn về vật chất thì dễ chữa, nghèo nàn về tâm hồn thì rất khó chữa" và "tâm hồn cũng cần được ăn uống:.

PHẦN II: LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1: (3,0 điểm)

Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo những ý chính như sau:

1/ Giải thích khái niệm:

- *"Kĩ năng sống"* chính là năng lực của mỗi người giúp giải quyết những nhu cầu và thách thức của cuộc sống có hiệu quả; đó cũng là khả năng của mỗi cá nhân để duy trì một trạng thái khỏe mạnh về mặt tinh thần, biểu hiện qua hành vi phù hợp và tích cực khi tương tác với người khác, với nền văn hóa và môi trường xung quanh.

2/ Bàn luận:

- Vai trò của việc rèn luyện kĩ năng sống:

+ Cuộc sống hiện đại đòi hỏi mỗi cá nhân phải không ngừng cập nhật giá trị và hoàn thiện giá trị của mình. Để tồn tại và phát triển, với bất kì ai, không chỉ cần học tập bồi dưỡng, nâng cao kiến thức mà còn phải rèn luyện kĩ năng sống để không ngừng nâng cao chất lượng đời sống để đời sống thực sự là sống chứ không là tồn tại.

+ Kĩ năng sống giúp con người ứng xử linh hoạt và hiệu quả nhất trước những tình huống nảy sinh trong cuộc sống.

+ Kĩ năng sống giúp mỗi người bình tĩnh, tự tin vào bản thân, dám khẳng định năng lực, sở trường của mình.

+ Những người có kĩ năng sống tốt thường dễ thành đạt hơn trong cuộc sống.

- Nếu không có kĩ năng sống tốt thì:

+ Con người thiếu tự tin, thiếu chủ động khi cuộc sống nảy sinh những vấn đề phức tạp.

+ Con người sẽ khó thành công hơn trong cuộc sống, không dám thể hiện, khẳng định mình trong các môi trường hoạt động.

[Bài viết phải có dẫn chứng minh họa phù hợp]

3/ Bài học:

- Nhận thức: Kĩ năng sống có vai trò rất quan trọng đối với tất cả mọi người, nhất là giới trẻ.

Tuyensinh247.com

- Hành động: Bên cạnh tích lũy kiến thức hàn lâm từ nhà trường, sách vở,… mỗi người cần thường xuyên trau dồi, rèn luyện, bồi dưỡng kĩ năng sống - kĩ năng mềm để dễ dàng thích nghi với cuộc sống hiện đại.

Câu 2: (4,0 điểm)

Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo những ý chính như sau:

*** Giới thiệu tác giả Nguyễn Minh Châu, tác phẩm "Chiếc thuyền ngoài xa", khái quát đoạn trích đã cho ở đề.**

*** Giới thiệu khái quát nội dung tác phẩm và nhân vật người đàn bà hàng chài.**

*** Phân tích nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích:**

- Đối với chồng: luôn có cái nhìn bao dung, độ lượng, vị tha, nhân hậu cho những hành vi của chồng.

- Đối với con: Yêu thương, giàu đức hi sinh.

- Đối với cuộc sống: cam chịu, nhẫn nhục; giàu lòng tự trọng; rất sâu sắc, thấu hiểu lẽ đời; biết chắt chiu những hạnh phúc giản dị, đời thường.

*** Nghệ thuật miêu tả nhân vật:**

Nhân vật được khắc họa chân thực, sống động qua ngôn ngữ, hành động, qua những hình ảnh, biểu tượng, ngôn ngữ giản dị mà giàu ý vị, triết lí.

*** Bình luận về cách nhìn cuộc sống và con người của Nguyễn Minh Châu trong tác phẩm:**

- Cách nhìn cuộc sống: Cuộc sống không đơn giản, xuôi chiều mà luôn có những mặt đối lập, những nghịch lí, con người đôi khi phải chấp nhận. Vì vậy, khi nhìn nhận cuộc sống phải có cái nhìn đa diện, nhiều chiều.

- Cách nhìn con người: Phải nhìn nhận con người từ nhiều góc độ, không thể nhìn bề ngoài mà đánh giá bản chất bên trong.

- Vì vậy, người nghệ sĩ không thể có cái nhìn hời hợt đối với cuộc sống và con người, càng không chấp nhận kiểu đứng ngoài cuộc, đứng trên cao để phán xét hiện thực. Nghệ thuật chân chính là sản phẩm của hành trình tìm kiếm và khám phá không biết mệt mỏi của người nghệ sĩ.

--- HẾT ---

tuyensinh247.com